

D66

Verkiezingsprogramma 2014-2018

Gemeenteraad Alphen aan den Rijn

Democratisch

Daadkrachtig

Duidelijk

Dichtbij

Degelijk

Duurzaam

“De gemeente speelt een steeds grotere rol in uw leven. Daarom moet u ook een veel grotere rol in uw gemeente spelen. Dat begint met stemmen op 13 november; stemmen op D66.”

De gemeente wordt belangrijk, uw stem dus ook!

Voorwoord door Alexander Pechtold

Najaar 2013 en u mag wéér naar de stembus. Gaat u weer stemmen? Veel mensen vragen zich af of gemeentepolitiek wel belangrijk is. Ik overtuig u er graag van dat u juist bij deze gemeenteraadsverkiezingen uw stem moet laten horen.

Een ijzeren wet in de politiek is: alle politiek is lokaal. Als raadslid, wethouder en burgemeester heb ik gezien hoe dat werkt: de belangrijkste vraag moet steeds zijn ‘Wat betekent dit voorstel voor mensen in hun dagelijks leven, in hun directe omgeving?’ Voor D66 is het essentieel dat iedereen meepraat en meebeslist over de plannen die ons raken. Dat is een democratisch recht én, vinden wij, ook een democratische plicht. Het is in ieder geval de beste garantie voor politiek waarin de mens centraal staat.

Dat is belangrijk, want er moeten indringende keuzes gemaakt worden. Hoe groot wordt de klas van uw kind komend jaar? Werken beroepsonderwijs en het lokale bedrijfsleven samen tegen jeugdwerkloosheid? Worden zorg en ondersteuning van ouderen en gehandicapten op maat geleverd? Pakt uw gemeente nu eindelijk de leegstand aan van achterhaalde industrieterreinen en niet gebruikte beeldbepalende gebouwen? Geeft uw gemeente ruimte aan bewoners die samen zonnepanelen op hun daken laten plaatsen? Heeft u als bewoner zelf over dit alles iets te zeggen? De gemeente speelt een steeds grotere rol in uw leven. Daarom moet u ook een veel grotere rol in uw gemeente spelen. Dat begint met stemmen; stemmen op D66.

D66 werkt aan een samenleving die gebouwd is op vrije mensen die zich inspannen en ontplooiën. Hierdoor wordt de samenleving als geheel sterker en rijker. Wij mensen zetten ons van nature niet alleen in voor onszelf, maar ook voor onze naasten, onze leefomgeving, de maatschappij en onze gezamenlijke toekomst. Daarom komt D66

op voor de kansen van iedereen, bijvoorbeeld via het onderwijs. Met een overheid die steunt, randvoorwaarden schept en waar nodig stuurt. D66 weet zeker dat de kracht van mensen onderling de belangrijkste maatschappelijke motor is. Wij vertrouwen op die kracht van mensen, individueel en samen.

Dat alle politiek uiteindelijk lokale politiek is, wordt een steeds grotere waarheid nu de Rijksoverheid in recordtempo bezig is om veel van haar taken bij uw gemeente neer te leggen. Helaas zijn de motieven van het kabinet vooral financieel; zoveel mogelijk taken ‘over de gemeentelijke heg’, maar wel voor veel minder geld dan er eerst voor beschikbaar was. Daarmee lopen zij het risico de verhoudingen onnodig op scherp te zetten. D66 streeft óók naar krachtiger gemeenten, maar niet primair omwille van bezuinigingen. Wij hebben de overtuiging dat belangrijke besluiten over de directe leefomgeving van mensen het beste lokaal genomen kunnen worden. Net zoals we de toekomst van ons land op andere onderwerpen steeds meer binnen Europa bepalen. Den Haag moet leren een flinke stap terug te doen. Dat leidt tot een onherroepelijke verandering in de relatie tussen de burger en de lokale overheid. Dat biedt kansen, ook in uw gemeente.

In veel gemeenten is D66 sinds de verkiezingen in 2010 weer sterk vertegenwoordigd. Er is daar door goede en betrokken raadsleden en bestuurders veel bereikt. Wie kwaliteit eist, moet ook kwaliteit leveren. In een aantal andere gemeenten kunnen we nu weer terugkomen. Het is in uw belang dat D66 die sterke positie continueert en waar mogelijk uitbouwt. D66 vindt

dat iedere gemeente de brandende ambitie moet hebben om voor de inwoners de best mogelijke leefomgeving te realiseren. Energie, geld en bemoeizucht moeten niet gestoken worden in zaken die burgers best onderling kunnen regelen – en dat is meer dan politici en zelfs u vaak denken. Dat wat de gemeente wel doet, moet dan wel goed gebeuren; efficiënt, effectief en duurzaam.

D66-politici hebben een kenmerkende stijl: we zijn duidelijk over wat we willen, we denken in mensen en niet in groepen, we beginnen bij u en niet bij de regels en houden altijd het oog op de toekomst. Wij zijn optimistisch maar weten ook dat we hard moeten werken om onze idealen te verwezenlijken.

Verskillende gemeenten maken de komende jaren verschillende keuzes. Hoeveel uur thuiszorg is er beschikbaar voor uw burens die graag zo lang

mogelijk zelfstandig willen wonen? Hoe voortvarend is uw gemeente volgend jaar bij het begeleiden van die WAJONG-er die echt gemotiveerd is om zijn eigen brood te verdienen?

Gaat u zitten afwachten of u in de beste of in de slechtste gemeente van Nederland woont? Of gaat u er, samen met D66, voor zorgen dat uw gemeente de handschoen oppakt? U kunt het verschil maken. Zeker hier in Alphen aan den Rijn, in uw eigen omgeving!

Wacht niet af. Stem op 13 november. Beter nog; stem D66!

Alexander Pechtold

Inhoud

SAMENVATTING	5
INLEIDING	6
DICHTBIJ EN SOCIAAL BETROKKEN	9
DUURZAME ECONOMIE EN MOBILITEIT	11
DEMOCRATISCH BESTUUR	15
DAADKRACHTIG ONDERWIJS- EN WERKGELEGENHEIDSBELEID	17
DEGELIJKE FINANCIËN	20
DUIDELIJK LEEFBAARHEIDS- EN VEILIGHEIDSBELEID	22

Samenvatting

Na de fusie moeten de inwoners van de verschillende dorpen en wijken zich vooral onderling verbonden voelen. Het is geen doel om alle inwoners zich “nieuwe Alphenaar” te laten voelen, integendeel.

De fusie is met name bedoeld om de gemeentelijke taken beter en liefst goedkoper te kunnen uitvoeren. En om ook de nieuwe taken goed aan te kunnen; die taken komen vanuit het rijk en provincie naar de gemeente toe (re-integratie, WMO, jeugdzorg). Deze nieuwe taken zullen straks het grootste deel van de gemeentelijke uitgaven bepalen!

Fusie of niet, de gemeenten zullen het met minder geld moeten doen. Daarom is het belangrijk om allerlei taken die niet per se bij de gemeente horen weer terug te geven aan de inwoners. Terug naar de kerntaken heet dat dan. Die taken die dan overblijven, moeten goed uitgevoerd worden. Eén van de belangrijkste taken van de gemeente is de dienstverlening aan de burgers. Waar mogelijk op een centrale plek en digitaal (vanwege de efficiency), waar nodig bij de mensen thuis. En we zullen moeten zorgen dat de kosten toch niet stiekem weer oplopen, zoals dat vaak bij fusiegemeenten gebeurt.

Werk en natuur liggen in het nieuwe Alphen dicht bij elkaar. Veel mensen werken met natuurlijke producten (boeren en tuinders), maar ook recreatie/toerisme is een gouden kans voor ons gebied. De gemeente ligt in het Groene Hart en daar moeten we veel meer mee doen.

Omgaan met natuur en omgeving betekent ook duurzaam omgaan met materialen en energie. D66 wil dat de gemeente het goede voorbeeld geeft en daarnaast moet het voor bedrijven en inwoners gemakkelijker worden om bijvoorbeeld zonnepanelen op hun dak te zetten.

D66 zou graag zien dat er in Alphen aan den Rijn ook veel bedrijven komen die iets bijdragen aan

duurzaamheid. En verder wil D66 dat er milieuvriendelijk en energiezuinig gebouwd wordt.

Niet iedereen werkt in de omgeving van Alphen aan den Rijn, veel mensen moeten met de auto naar hun werk. Dat betekent dat de wegen van, naar en door onze gemeente het verkeer goed aan moeten kunnen. Heel veel nieuwe wegen zullen er de komende jaren niet aangelegd worden, daar is simpelweg geen geld voor. Maar hier en daar staan er nog wel kleine aanpassingen op ons verlanglijstje. Belangrijk is dat het verkeer kan doorstromen.

Om te kunnen werken heb je een opleiding nodig. D66 wil goede scholen in goede gebouwen. Daarnaast willen we dat er veel keuze is wat betreft voortgezet onderwijs. Zeker tuinbouwonderwijs hoort in onze gemeente thuis.

Wanneer ouders allebei werken, dan is het belangrijk dat er goede opvang is, die past bij de wensen van de ouders en de kinderen. Kinderopvang zou veel vaker gecombineerd moeten worden met scholen, sportclubs, bibliotheken en dergelijke.

Tenslotte willen we graag dat iedereen voor zichzelf kan zorgen. De meeste mensen verdienen hun geld zelf, maar wanneer je geen baan hebt dan moet er alles aan gedaan worden om weer aan het werk te komen. Kun je vanwege een handicap niet volledig werken, dan kijken we vooral naar wat je nog *wel* kan.

Uiteindelijk is de gemeente er voor en door de inwoners!

Inleiding

*“Veroudering kun je niet tegenhouden,
vernieuwing wel”*

(Hans van Mierlo)

Dit is geen tijd om stil te gaan zitten, stilstand is achteruitgang. Deze gemeenteraadsverkiezingen gaan over het bereiken van het gewenste resultaat van de fusie: beter, bereikbaar en meer betrokken. Een fusie leidt meestal tot een periode met de focus op interne organisatie en weinig oog voor urgente problemen bij onze inwoners. D66 zal dit nooit accepteren! Zij zal zich voor 100% inzetten om juist nú in actie te komen om de problemen van deze tijd aan te pakken waarmee een flinke stap vooruit gemaakt kan worden.

D66 gaat middenin de crisis niet afwachten tot het fusieproces doorlopen is. We moeten nu aanpakken, nu stappen vooruit maken die ten goede komen aan onze inwoners en bedrijven. D66 zet deze verkiezingen in op onze 6 D's: een **duurzame, democratische, daadkrachtige, degelijke, duidelijke** gemeente die **dichtbij** de burger staat. Een gemeente die, om aan de behoeften van inwoners tegemoet te komen, sterk inzet op samenwerking met bewoners en bedrijven. Een sterke gemeente die zich inzet voor een duurzaam Groene Hart-economie met duurzame werkgelegenheid en doorlopende

ontwikkeling van alle mensen die in onze gemeente wonen.

De inwoners en het bestuur van de nieuwe gemeente gaan als het ware een nieuw contract aan. Wat D66 betreft dient de nieuwe opzet na de verkiezingen te voorzien in een goede samenwerking, actieve participatie, co-creatie en een dienstbare democratie. Een contract dat concrete afspraken met de samenleving vormgeeft.

Ons beleid richt zich op de volgende thema's:

- Dichtbij en sociaal betrokken
- Duurzame economie en mobiliteit
- Democratisch bestuur
- Daadkrachtig onderwijs- en werkgelegenheidsbeleid
- Degelijke financiën
- Duidelijk leefbaarheids- en veiligheidsbeleid

Maar voordat deze thema's besproken worden, geven we onze visie op de plaats die Alphen aan den Rijn inneemt in de regio.

De programmacommissie

Het verkiezingsprogramma is samengesteld door de leden verkozen programmacommissie bestaande uit (alfabetisch):

- Pim de Bokx
- Bert Bosch
- Richard Middelraad
- Pieter Jan Morssink
- Inge Prins
- Danny van Tol

Op 29 mei 2013 is tijdens de algemene afdelingsvergadering het programma vastgesteld door de D66-leden uit het huidige Alphen aan den Rijn, Boskoop en Rijnwoude.

Het nieuwe Alphen aan den Rijn in de regio

Een gemeente is geen eiland. Alphen aan den Rijn ligt letterlijk midden in de Randstad, is één van de grotere gemeenten in Zuid-Holland, maakt deel uit van Holland Rijnland, en bestrijkt een groot deel van het Groene Hart. Hoe kijkt D66 deze verbanden aan?

Allereerst zal de stad Alphen op een natuurlijke manier een centrumfunctie (blijven) hebben voor de kernen er om heen. Dat geldt voor zowel voor kernen binnen als buiten de nieuwe gemeente. Maar inwoners uit de omliggende dorpen trekken zich niets aan van gemeentegrenzen: mensen uit Benthuisen zullen ongetwijfeld vaak in Zoetermeer te vinden zijn, (Zwammer-) Dammenaren doen hun boodschappen regelmatig in Bodegraven, Boskoopse jeugd volgt net zo makkelijk voorgezet onderwijs in Gouda als in Alphen.

Terwijl inwoners uit Woubrugge of Ter Aar weer vaker in Alphen te vinden zullen zijn.

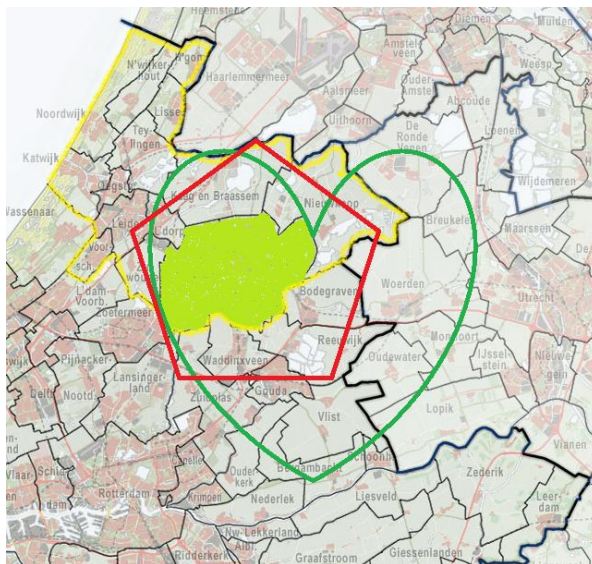
Bestuurlijk is deze centrumfunctie misschien wel belangrijker, als grotere gemeente kan Alphen aan den Rijn een faciliterende rol spelen voor kleinere gemeenten als Nieuwkoop, Kaag en Braassem, Zoeterwoude, Waddinxveen, Bodegraven-Reeuwijk, etc.

Op het gebied van bijvoorbeeld sociale zaken en belastinginning is daar al ervaring mee. Deze samenwerking kan verder worden uitgebreid, zodat de kleinere gemeenten in de regio goede dienstverlening kunnen blijven bieden en Alphen aan den Rijn voldoende expertise en efficiency kan behalen.

Daarnaast ligt nieuwe gemeente midden in het Groene Hart. Dat is de tweede pijler qua regionale samenwerking.

Het Groene Hart heeft een belangrijke recreatieve en landschappelijke functie in de verstedelijkte Randstad. Dit is de kracht van de nieuwe gemeente, zowel voor het woongenot van de eigen inwoners als voor de toeristische aantrekkingskracht van het gebied. Alphen moet het initiatief nemen om samen met de andere Groene Hart-gemeenten het Groene Hart veel beter in te richten en te promoten als de plek voor natuurrecreatie.

De gemeente doet ook mee in het samenwerkingsverband Holland Rijnland. D66 is terughoudend met de taken en bevoegdheden die zijn gedelegeerd naar dit samenwerkingsverband.

Ten eerste omdat de deelnemende gemeenten totaal verschillende karakters hebben: de Bollenstreek heeft weinig van doen met de Rijnstreek en het stedelijke Leiden kent heel andere wensen en uitdagingen dan de landelijke gemeenten er om heen.

Ten tweede omdat er geen goede democratische controle is. Met name wethouders uit de verschillende

gemeenten beslissen met elkaar en alleen via de gemeenteraden is een wethouder daarop aan te spreken. Maar die verschuift zich vaak weer achter gemaakte afspraken.

Tenslotte kost Holland Rijnland een behoorlijke som geld, zonder dat daar veel concrete resultaten tegenover staan.

Toch heeft het samenwerkingsverband in bepaalde gevallen wel een duidelijke meerwaarde; bij het voorbereiden van beleid waarmee alle gemeenten worstelen, kan het een nuttige functie vervullen. Zo hebben de voorbereidingen in Holland Rijnland-verband op de re-integratie-, WMO- en jeugdzorgtaken die de gemeenten de komende jaren vanuit het rijk overgedragen krijgen, absoluut meerwaarde voor de beslissingen die de afzonderlijke gemeenten straks moeten gaan nemen.

Tenslotte is de provincie Zuid-Holland een partner, met name wanneer om infrastructuur en ruimtelijke ordening gaat. Hierin dient Alphen

zich professioneel en opbouwend kritisch op te stellen. We zijn na de fusie dan wel een grotere gemeente, maar zullen om aandacht en middelen moeten concurreren met bijvoorbeeld andere 100.000+ gemeenten als Zoetermeer, Dordrecht, Westland, Leiden en natuurlijk Den Haag en Rotterdam.

Samengevat: samenwerken moet. Qua uitvoering van taken met de (kleine) burens en qua recreatie, toerisme en groene economie gericht op het Groene Hart. Op projectbasis kunnen we veel hebben aan Holland Rijnland. En tenslotte maken we ons sterk binnen de provincie.

Dichtbij en sociaal betrokken

Visie

De inzet van D66 is om ervoor te zorgen dat de nieuwe gemeente een efficiënte uitvoerder van wettelijke taken wordt en die zich sociaal betrokken toont.

Er komen grote uitdagingen op de gemeente af op het sociale gebied; dit ziet D66 vooral als kans om het beter te doen en de oplossingen beter te laten aansluiten bij de werkelijke behoefte van het individu.

D66 zet zich in voor:

- Effectieve dienstverlening door in te zetten op digitale en telefonische dienstverlening waar mogelijk, maar digitaal is niet altijd dichtbij genoeg
- Voorzieningen op wijk- en dorpsniveau afstemmen op de behoefte van bewoners
- Stevige regie op sociale zekerheid en jeugdzorg waarbij snelle en integrale behandeling van hulpvragen centraal staat
- Zorgverlening zoveel mogelijk op wijk- en buurtniveau organiseren en het verbeteren van samenwerking tussen zorgpartners
- Inrichting en onderhoud van de openbare ruimte wordt geregeld op dorps-, wijk- en buurtniveau met als doel herkenbaarheid, betrokkenheid en veiligheid; bewoners kunnen hierop inspraak uitoefenen en eigen initiatieven ontplooiën.

Digitaal niet altijd dichtbij genoeg

Overheden digitaliseren steeds meer dienstverlening, dit biedt voordelen van gemak voor de burgers én levert efficiencyvoordelen op voor de gemeente. Ook D66 ziet de voordelen van digitale dienstverlening en dienstverlening op afstand. Bewoners kunnen gemakkelijk allerlei zaken regelen zonder iedere keer een afspraak te moeten maken, bijvoorbeeld voor parkeer- en bouwvergunningen.

Digitalisering is echter niet de magische formule om gemeente en burger dichtbij elkaar te brengen. De fysieke afstand tussen gemeentehuis en bewoner kan voor sommigen in onze nieuwe gemeente oplopen tot 15 km. De nieuwe gemeente zal dan ook naast digitalisering in moeten zetten op maatwerk: wijkgericht en individueel. Is een inwoner slecht ter been dan spreken we af op een locatie dichtbij of zelfs bij mensen thuis. Dit flexibele dienstverleningsmodel is al toegepast in

bijv. gemeente Capelle a/d IJssel en daaruit is gebleken dat de waardering van bewoners is toegenomen en de kosten gelijk zijn gebleven.

Op peil houden voorzieningen in de kernen

Een andere uitdaging voor de toekomst is het op peil houden van voorzieningen in de kernen. De gemeente heeft maar beperkte invloed op voorzieningen als een supermarkt of een pinautomaat. Maar op het vlak van cultuur, gemeenschap, sport, welzijn en zorg is deze invloed groter.

Inwoners mogen van de nieuwe gemeente verwachten dat zij beleid en richtlijnen ontwikkelt zodat het voorzieningenniveau zo veel mogelijk op peil blijft.

Voor de achtergelaten gemeentehuizen in Boskoop en Rijnwoude zal een invulling moeten worden gevonden die bijdraagt aan het

voorzieningenniveau van de kern. Idealiter zullen de oude gemeentehuizen een openbare functie blijven vervullen. De gemeente kan er niet vanuit gaan dat de panden op korte termijn zondermeer afgestoten kunnen worden. Voor het karakteristieke en monumentale gemeentehuis van Boskoop wordt het gebruik als trouwlocatie in ieder geval behouden. Samen met de bewoners moet gezocht worden naar nieuwe bestemmingen die aansluiten bij de lokale behoefte én die aansluiten bij het gemeentebudget.

Cultuur verbindt

Het culturele landschap is hevig in beweging. Deels door de crisis, deels door de maatschappelijke ontwikkelingen zullen culturele instellingen zich moeten herbezinnen op hun bestaansrecht en hun voornaamste inkomstenbronnen. Cultuursubsidies worden steeds schaarser en ook Alphen aan den Rijn ontkomt niet aan het beperken van dit soort uitgaven. Het uitgangspunt zal ook hier zijn dat men zo veel mogelijk draagvlak bij inwoners en ondernemers zoekt. Dat vergroot het bestaansrecht en de mogelijkheden de eigen broek op te houden. Dit geldt ook voor traditionele cultuurinstellingen als een bibliotheek, het theater, de muziekschool e.d., maar hierin zal altijd een bijdrage van de lokale overheid nodig zijn. Het veel besproken idee van een Cultuurhuis in Alphen is ter ziele. D66 pleit ervoor om eerst opnieuw te bekijken hoe je een voorziening als de bibliotheek vorm geeft in de nieuwe gemeente, voordat je gaat bouwen aan een uitgekleept concept als “Bibliotheek plus”.

Samenwerking essentieel voor Zorg & Welzijn

De ervaring met WMO, Jeugdzorg en gezondheidszorg leert dat een goede samenwerking noodzakelijk is voor goede zorg, kwaliteit en kostenbeheersing. Aan de decentralisatie van Rijkstaken naar de gemeenten is de verwachting gekoppeld dat gemeenten beter in staat zullen zijn om deze samenwerking te organiseren. D66 is van mening dat de uitvoering van o.a. WMO, jeugdzorg, jongeren- en ouderenbeleid en andere zorgverlening dicht bij de mensen thuis moet worden georganiseerd. Het

gaat immers om mensenwerk en het belangrijkste is dat er een goede band is tussen de uitvoerende organisatie en de cliënt. Doordat deze organisaties op gemeentelijk niveau kleiner zijn en dicht bij elkaar zitten, zou ook de afstemming makkelijker moeten verlopen.

D66 pleit er dan ook voor dat vanuit de gemeente het initiatief wordt genomen om de regie van zorg en welzijn centraal op gemeenteniveau te organiseren en dit niet door iedere organisatie afzonderlijk te laten doen. Het doel is dat er vanuit gemeentelijk oogpunt een volledig overkoepelend beeld is van een cliënt, waardoor afstemming en samenwerking tussen verschillende organisaties beter en eenvoudiger zal verlopen.

Zuinig op sportfaciliteiten

D66 stuurt aan op behoud en beter benutten van onze eigendommen: de zwembaden, de sportvelden en de sporthallen. Hiertoe zoeken wij nauwere samenwerking met Sportspectrum en Sportraad. Voorwaarde is dat de faciliteiten en clubs moeten opereren tegen betaalbare tarieven. Het is in het belang van de groeiende groep ouderen dat zij worden gestimuleerd actief deel te nemen aan recreatie en sport.

Invloed van bewoners op openbare ruimte

De inrichting en het onderhoud van de openbare ruimte moet volgens D66 zo worden geregeld, dat de gemeente een herkenbare uitstraling krijgt en voor iedereen binnen de gemeente dezelfde kwaliteit van leefomgeving kan worden gewaarborgd. Daarnaast gelden voor iedereen dezelfde regels rondom bouw- en kapvergunningen en het behoud van monumenten, natuur en landschap. Daarnaast is D66 een groot voorstander van eigen initiatieven van bewoners om hun wijk of buurt mooier en schoner te maken. Bewoners zien zelf het beste hoe hun leefomgeving er uit ziet en wat ze graag zouden willen verbeteren. Het maakt niet uit of dit nu vanuit dorps-, wijk- en of buurtverenigingen is georganiseerd wordt, of vanuit een aantal enthousiaste burens met een goed plan. D66 wil deze initiatieven van harte ondersteunen en er voor zorgen dat goede plannen in samenwerking met de gemeente kunnen worden gerealiseerd.

Duurzame economie en mobiliteit

Visie

D66 ziet duurzaamheid niet als een luxe-artikel, maar als een noodzakelijk manier van denken en doen. Daarbij zien wij grote kansen voor een groene economische motor, waarbij het Groene Hart kansen biedt om natuur en economie bij elkaar te brengen.

Mobiliteit is niet alleen van groot economisch belang vanwege de Greenport maar ook vanwege de centrale ligging van Alphen aan den Rijn. Mobiliteit is ook belangrijk voor de levensvatbaarheid en leefbaarheid van alle kernen in de nieuwe gemeente Alphen aan den Rijn.

D66 zet zich in voor:

- Maatregelen als verduurzaming van het gemeentelijk wagenpark, zuinige (straat)verlichting en het inzetten van zonnepanelen op gemeentelijk vastgoed
- bij nieuwbouw van woningen en bedrijven hoge eisen qua isolatie, gebruik zonnepanelen, zonneboilers e.d.
- het laten fungeren van de gemeente als regisseur/makelaar/adviseur voor het toepassen van initiatieven
- het ontwikkelen van nieuwe bedrijventerreinen pas dan als bestaande bedrijventerreinen tegelijkertijd worden geherstructureerd
- zo veel mogelijk groene/duurzame bedrijven binnen de gemeente te huisvesten
- het beperken van investeringen in nieuwe wegen tot situaties waarin dit direct bijdraagt tot de leefbaarheid en/of verbeteren van economische levensvatbaarheid
- het handhaven en verbeteren van de hoge kwaliteit van fietspaden
- het zoeken van effectievere oplossingen dan de huidige streekbusdiensten voor vooral het stadsvervoer
- de ontwikkeling van slimme duurzame projecten waarin gemeente en inwoners samen investeren
- Het bevorderen van recreatieve en toeristische activiteiten
- Het behoud van monumenten door te beschermen en herbestemming mogelijk te maken

Duurzame economie

In het herindelingsadvies heeft de nieuwe gemeente duurzaamheid benoemd als speerpunt bij beleid en uitvoering en heeft de ambitie om in 2018 klimaatneutraal te zijn.

D66 vindt dat de gemeente dit samen met de inwoners en bedrijven moet uitwerken in concrete maatregelen en beleid. En daarnaast door te streven naar een duurzame gevarieerde economie: groen ondernemerschap en bijhorende werkgelegenheid.

D66 wil een duurzame economie creëren door innovatie te stimuleren en door het toepassen van duurzame grondstoffen, materialen en energie bij alle ontwikkelingen op het gebied van bouw en

infrastructuur in de gemeente.

Duurzaamheid is niet iets wat je af en toe doet, of er even bij als het uitkomt. Het is een manier van denken en werken die in de hele organisatie, in het communiceren, denken en handelen verweven moet zijn. Het is juist in deze tijden aan de gemeente om het goede voorbeeld te geven als het gaat om het toepassen van duurzame energiebronnen, het gebruiken van duurzame materialen en te ontwikkelen en beheren met oog op de toekomst. En daarnaast dient de gemeente nadrukkelijk de rol van aanjager en stimulator op te pakken richting bedrijven en organisaties. Ten aanzien van particulieren en kleine VvE's (Verenigingen van Eigenaren) neemt de gemeente

een actieve adviserende rol aan om onnodige barrières op het gebied van investeren in verduurzaming van woningen op te heffen. Nu willen veel mensen wel, maar weten simpelweg niet waar ze moeten beginnen of waar ze een goed en onafhankelijk antwoord krijgen op hun vragen. De gemeente kan hier een bemiddelende rol in spelen zonder daar gelijk veel middelen in te moeten stoppen.

De gemeente is verantwoordelijk voor de inzameling van het afval. Zij dient er naar te streven dit afval in toenemende mate zo gescheiden mogelijk te verzamelen en naar diverse recyclingbedrijven te brengen. Afvalverbranding kan dan langzamerhand afgebouwd worden. Toekomstige kostenverminderingen en eventuele opbrengsten zijn dan voor de burgers van Alphen aan den Rijn.

Centrum ontwikkelingen

In de gemeente worden in diverse kernen plannen gemaakt voor ontwikkelen van extra winkeloppervlak en het vernieuwen van winkelgebieden. In het algemeen vindt D66 dat we de winkeloppervlakte niet verder moeten uitbreiden, omdat het maximaal aantal vierkante meters dat rendabel geëxploiteerd kan worden al lang bereikt is.

In Boskoop-Zuid vinden we de plannen om 15% toe te voegen aan het winkeloppervlak dan ook onverstandig, omdat daarmee de levensvatbaarheid van de overige winkels in het gedrang komt. Langdurige leegstand van winkelruimte is voor iedereen onwenselijk. In Alphen aan den Rijn is men sinds de jaren '90 al bezig met het ontwikkelen van plannen voor de Lage Zijde. Hoewel de economische werkelijkheid inmiddels sterk is veranderd, houdt het huidige gemeentebestuur nog steeds vast aan de uitgangspunten van weleer. In de afgelopen jaren is daardoor een situatie ontstaan van leegstand, verpaupering en daardoor een onleefbare situatie voor ondernemers en bewoners van dat gebied. Om toch door te kunnen gaan met de geplande ontwikkelingen worden onaanvaardbare juridische en financiële risico's genomen en worden belangen van ondernemers en bewoners met voeten getreden.

D66 wil daar onmiddellijk een einde aan maken en pleit voor voortvarende ontwikkeling van het gebied, maar wel in haalbare proporties. De belangen van de ondernemers en inwoners staan hierbij voorop en niet de plannenmakerij van de gemeente en ontwikkelaars.

Zondagsopenstelling

Het regeerakkoord maakt het mogelijk voor de

gemeenten om zelf te bepalen hoe men wil omgaan met de zondagsopenstelling van winkels. Hoewel niet elke koopzondag een groot succes is, vindt D66 het vooral aan de ondernemers om deze afweging te maken en wil daarom de mogelijkheden van de nieuwe wet benutten.

Kans in plaats van kostenpost

Veel te vaak wordt verduurzaming en gebruik van alternatieve energie neergezet als kostenpost, als last en moeilijk. D66 vindt dat onterecht. Wij willen juist de kansen en de mogelijkheden, ook economisch gezien, benadrukken. Een verandering van perspectief is onvermijdelijk. Het is geen luxe product, geen keuze, maar noodzaak. Door voorop te lopen, samen te werken en kennis te delen kan de gemeente een sterke (economische) uitgangspositie creëren. Duurzaamheid wordt ook een selectiecriteria bij bouwaanvragen, aanbestedingen en investeringen. D66 pleit tevens voor de ontwikkeling van slimme constructies voor van duurzame investeringen waarin gemeente en burgers samen investeren (bijv. een regionale energie-inkoopcombinatie voor investeringen op dit vlak; dit kan vele nieuwe kansen en banen genereren zoals het voorbeeld van Amersfoort laat zien (Eemstroom)).

Recreatie en toerisme

Onze gemeente ligt middenin de Randstad op 30 minuten rijden van de vier grootste Nederlandse steden. Inwoners van onze gemeente en de randstad-steden willen recreëren en hebben daarvoor recreatieve voorzieningen nodig. Wij zijn de "tuin van de Randstad". Recreatie is naast een bindmiddel tussen een intense stad, vitale dorpen en het waardevolle landschap, ook een bindmiddel tussen economie en natuur. Alphen aan den Rijn is het geografische centrum van het Groene Hart. Dat schept verwachtingen en verplichtingen maar vooral ook kansen. De

kansen voor de gemeente liggen in het ontwikkelen en faciliteren van recreatie en toerisme zonder het waardevolle landschap onnodig aan te tasten. Voor de Randstad-stedeling is dit deel van het Groene Hart het dichtstbijzijnde recreatiegebied. Recreatie-/toerisme-ondernemers hebben er belang bij dat de huidige kwaliteiten van het Groene Hart in stand blijven. Zij leven ervan om er hun gasten te laten genieten. Deze branche kan uitgroeien tot een volwaardige en duurzame economische pijler van de gemeente.

Monumenten

In tijden dat er bezuinigd moet worden, kan ook de subsidie op monumenten niet worden ontzien. D66 vindt dat dit niet mag leiden tot het stoppen met gemeentelijk monumenten beleid. De “herbestemming” of ruimere bestemmingsmogelijkheden voor (gemeentelijke) monumenten zijn belangrijke instrumenten in het aantrekkelijk houden voor diegene die willen investeren in het behoud van deze monumenten. Geld (lees: subsidie) is voor veel eigenaren van (kandidaat)gemeentelijke monumenten niet de belangrijkste reden om positief te staan t.o.v. gemeentelijk monumentenbeleid. Eigenaren zijn trots op hun bezit en regelingen die de gemeente geen of weinig geld kosten zijn vaak veel belangrijker dan subsidie voor onderhoud en restauratie.

Mobiliteit en leefbaarheid

Door de centrale ligging van Alphen aan den Rijn in de Randstad is mobiliteit belangrijk. Maar ook de verbindingen tussen de stad en de omliggende kernen is belangrijk voor de leefbaarheid van deze kernen en de rol als centrumgemeente. Maar daarbij dient altijd een afweging plaats te vinden tussen meer en bredere wegen en het opofferen van groen, de (geluids)hinder en de verkeersveiligheid.

Fiets en OV

Een goed fietspadennetwerk is van belang om de fiets als vervoermiddel te stimuleren, voor scholieren en ook vanuit toeristisch oogpunt. Het onderhoud van de huidige fietspaden moet goed geregeld worden, bij aanleg van nieuwe fietspaden moet ook het onderhoud geregeld zijn. Bij investeringen in het fietsnetwerk hebben echte knelpunten voorrang; het gaat om verbeteren van kwaliteit, niet om kwantiteit. Daarnaast is het van belang dat de stad Alphen aan den Rijn via openbaar vervoer is verbonden

met de omliggende kernen. Voor de levensvatbaarheid van de kernen is het van belang dat er in iedere kern openbaar vervoer voorzieningen zijn.

Het door de provincie beloofde Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV, in plaats van de Rijn-Gouwe Lijn) zal ook een echte verbetering moeten zijn op het huidige openbaar vervoer. Daarnaast sluit het huidige systeem van stads- en steeklijnen niet goed aan bij de vervoersbehoeftes van de inwoners. Daardoor is de bus nauwelijks een goed alternatief voor de auto. D66 wil een discussie starten een effectievere vorm van openbaar vervoer.

Waterwegen

Vervoer over water kan een goed alternatief zijn voor de weg. Het is niet alleen minder vervuילend, het ontlast ook de bestaande, vaak overvolle wegen. De gemeente dient het vervoer over water daardoor zoveel mogelijk te stimuleren. Daarnaast zijn de verschillende grote en kleine waterwegen vaak ook een bron van plezier in de vorm van recreatie. Met name in de zomer genieten veel mensen van de verschillende soorten water die onze gemeente te bieden heeft. Ook deze recreatie heeft een belangrijke functie van het water.

Bestaande knelpunten

Binnen de grenzen van de nieuwe gemeente kennen we een aantal knelpunten in de bestaande wegeninfrastructuur. Niet al deze knelpunten kunnen we oplossen door de aanleg van nieuwe infrastructuur: vanwege gebrek aan ruimte, omdat de financiële middelen niet aanwezig zijn of omdat het vanwege milieuredenen niet wenselijk is. Voor een belangrijk deel zal de oplossing gezocht moeten worden in het beter benutten van de huidige wegen en het wegnemen van bestaande knelpunten. De maatregelen moeten er op gericht zijn om de belemmeringen weg te nemen en de doorstroming te verbeteren. (De kortste weg is niet altijd de beste en snelste weg). D66 is geen voorstander van het afsluiten van wegen om “wenselijke” verkeersbewegingen te creëren, zoals dat in de stad Alphen nog wel eens gebeurde. Liever stimuleren we wenselijk gedrag.

Nieuwe infrastructuur

Aanleg van nieuwe infrastructuur doen we alleen als oplossing voor verbetering van de leefbaarheid in wijken en kernen en voor de oplossing bestaande knelpunten. Aantasting van het groen wordt zoveel mogelijk voorkomen (zo min mogelijk groen opofferen voor asfalt of nieuwe infrastructuur).

Voor vooral de grotere infrastructuurprojecten geldt dat de gemeente dit niet alleen kan en afhankelijk is van financiële bijdragen van andere overheden. Door de omvang van de nieuwe gemeente zijn we beter in staat om gelden binnen te halen, bijvoorbeeld uit Europa. En net als bij de fietspaden zal ook hier de kosten van het onderhoud in de berekeningen moeten worden meegenomen.

Alphen a/d Rijn

D66 is verheugd dat er nu eindelijk stappen worden ondernomen om de capaciteit van de N207 richting Leimuiden te verbeteren. Het heeft al veel te lang geduurd; wij zullen dan ook nauwlettend toezien op een snelle uitvoering hiervan.

Het besluit om de Maximabrug te bouwen is genomen. Uiteindelijk moet deze aansluiten op de grote “bypass” om Alphen. D66 vindt het belangrijk dat er uitzicht komt op de financiering en aanleg van de grote bypass ook omdat dan de Maximabrug goed benut kan worden en de verkeersdruk in Alphen zelf kan verminderen. Het aanleggen van alleen de “kleine bypass” (het doortrekken van de Burgemeester Bruins Slotsingel richting de Maximabrug) is voor D66 niet acceptabel, aangezien dit een onleefbare situatie veroorzaakt in een deel van Noord Alphen.

Boskoop

D66 is geen voorstander van extra oeververbinding, de kosten staan niet in verhouding tot de opbrengsten en de schade aan natuur en landschap is onacceptabel. Voor nu stelt D66 andere prioriteiten in plaats van meer asfalt. We zullen ons richten op verbetering van de ontsluiting en beperking van het doorgaande verkeer door Boskoopse kern met name het zwaar verkeer. Daarbij willen we ook de handhaving verbeteren van de aslast-beperkingen die nu op verschillende wegen al van toepassing zijn. Dit komt de leefbaarheid van het dorp ten goede en er zijn voldoende alternatieven voorhanden.

Hazerswoude-Dorp en Koudekerk a/d Rijn

Er wordt al heel erg lang gezocht naar een oplossing de kruising in Hazerswoude-Dorp en het wordt tijd dat dit nu eens echt aangepakt wordt. Een tunnel is de enige oplossing die ook voor langzaam verkeer en voetgangers een veilige situatie creëert. D66 is tegen de aanleg van een weg van de N209 dwars door de polder naar de N11 als oplossing voor het probleem op de kruising in Hazerswoude-Dorp. Een ander verkeersknelpunt waar een oplossing voor gevonden moet worden is het sluipverkeer aan de Hondsdijk-Dorpsstraat-Hoogwaard in Koudekerk a/d Rijn. Het sluipverkeer dat dagelijks deze route neemt zorgt voor veel overlast voor omwonenden en bovendien regelmatig voor verkeersonveilige situaties. In overleg met omwonenden en gebruikers van de weg willen we zoeken naar een duurzame oplossing en dan knopen doorhakken.

Democratisch bestuur

Visie

Voor D66 staan de inwoners van de gemeente centraal. Onze gemeente is democratisch en betrokken, niet alleen rond verkiezingen. Het gemeentebestuur dient open te staan voor ideeën, plannen en wensen van onze burgers, bedrijven en organisaties. De basishouding van de gemeente moet er één worden van “Ja, mits...” in plaats van “Nee, tenzij...”.

D66 zet zich in voor:

- Beter bestuur en transparante informatie
- Minder bureaucratie, eigen initiatief wordt beloond
- Ondersteuning van groene, sociale en culturele initiatieven
- Echte inspraak van wijken en dorpen
- Behoud van de lokale identiteit
- Bestuurders en raadsleden die toegankelijk zijn voor burgers

Beter bestuur

D66 wil een goed contact tussen inwoners en de gemeente. De fysieke afstand neemt toe in onze nieuwe gemeente, dit moet voor D66 gecompenseerd worden door beter gebruik te maken van internet. Informatie moet gemakkelijk toegankelijk gemaakt worden en de gemeente moet goed bereikbaar zijn via de verschillende nieuwe media. Inwoners moeten gemakkelijk kunnen meedenken, meedoen of meebeslissen in planvorming en uitvoering. Dit kan via openbare vergaderingen van de gemeente maar ook via wijk- en dorpscomités, maatschappelijke organisaties, publiek-private samenwerking of digitale inspraak. D66 is voorstander van een commissiesysteem waarbij belangstellenden, inwoners en vertegenwoordigers van bedrijven en organisaties, welkom zijn aan tafel om mee te praten en mee te denken.

Als er goede argumenten voor zijn is D66 niet tegen verdere fusieplannen met buurgemeenten zoals Nieuwkoop en Kaag en Braassem, maar niet op korte termijn. Onze nieuwe gemeente moet zich eerst bewijzen naar de huidige inwoners; groter worden is nooit een doel op zich.

Minder bureaucratie, ruimte voor eigen initiatief

D66 wil ergerlijke, zinloze, overbodige en frustrerende regels afschaffen, daarvan hebben we er namelijk veel te veel. Zo kunnen we de regeldruk verminderen en het leven van inwoners, bedrijven en verenigingen gemakkelijker maken. Een voorbeeld hiervan is het afschaffen van de welstandscommissie.

D66 wil een gemeentelijk bestuur én organisatie vormgeven die de bureaucratie sterk vermindert, flexibel opereert en inwonergericht is. Door het afschaffen van besluitvormingslagen, het verkorten van procedures, het vereenvoudigen van regels en verminderen van het aantal vergunningen ontstaat er meer ruimte voor eigen initiatief.

D66 wil via de gemeentelijke inkoop, subsidies en doelfondsen juist inzetten op het vergroten van de innovatie, veerkracht en zelfredzaamheid van de maatschappij. Of het nu om cultuur, natuur, onderwijs, zorg, economie of werkgelegenheid gaat: de maatschappij neemt initiatief, het gemeentebestuur geeft richting en ondersteunt. Initiatieven die bijdragen aan de maatschappelijke ontwikkeling worden beloond, gedrag dat daar tegen indruist wordt ontmoedigd.

Participatie anno 2014: Meedoen!

Participatie anno 2014 blijft niet beperkt tot *meedenken* maar gaat vooral over *meedoen*. De nieuwe gemeente zal samen moet werken met andere partijen, om zo onze doelen te bereiken (co-creatie); alleen kan het niet meer. Of het nu gaat om sociale werkgelegenheid, het ontwikkelen van duurzame energie-initiatieven, ontwikkeling van de lokale economie, natuurbehoud, monumentenbeheer of stadslandbouw. D66 wil dat de gemeente maatschappelijke organisaties actief opzoekt om hiermee samen te werken. D66 vindt dat we in deze tijd mogen verwachten dat individuen, verenigingen en organisaties ook actief meedenken en meewerken om onze samenleving vooruit te helpen. Zo maken wij van onze nieuwe gemeente niet alleen een robuuste krachtige gemeente, maar ook een vitale, enthousiaste gemeenschap, waar mensen en bedrijven met plezier wonen, werken en recreëren. D66 stimuleert (collectieve) initiatieven die onze gemeente vooruit helpen!

Zorgdragen voor draagvlak op wijk- en dorpsniveau

D66 ziet graag dat in alle wijken en dorpen wijk- en dorp“comités” ontstaan die aan het gemeentebestuur en gemeenteraad hun zorgen, ervaringen en wensen kenbaar kunnen maken. Eens per vier jaar dient de gemeente samen met de burgers te werken aan een visie voor hun wijk of dorp. In een dergelijke visie worden duidelijk de wensen, kansen en bedreigingen benoemd. Hiernaast worden er concrete voorstellen en plannen gemaakt om de visie te realiseren. Verder organiseert het gemeentebestuur eens per jaar wijk- en kerncontactavonden om met de burgers te communiceren over de lopende en geplande projecten in hun dorp of wijk. Hierin zijn in delen van de nieuwe gemeente al ervaringen mee opgedaan, maar wat D66 betreft moeten we op dit vlak nog een flinke stap vooruit maken.

Geen eenheidsworst maar lokale identiteit

De verschillende dorpen en kernen in de gemeente worden niet als eenheidsworst behandeld. Een groot deel van onze dagelijkse gezelligheid en sociale netwerken beleven we in onze buurt, wijk en dorp. De verschillen in cultuur en sociale samenhang worden erkend, gerespecteerd en benut. Er wordt ingezet op een goed functionerende gemeente (resultaten) en niet op zaken als een ‘identiteit van de nieuwe gemeente’ of dat ‘men zich verbonden voelt met de nieuwe gemeente’. Deze emotionele banden ontstaan vanzelf daar waar er behoefte aan is. D66 pleit voor behoud van de lokale identiteit.

Burgemeester, wethouders en gemeenteraadsleden toegankelijker

Een grotere gemeente kan een negatieve invloed hebben op de toegankelijkheid en bereikbaarheid van de bestuurders en raadsleden van de gemeente, dat is voor D66 onacceptabel. Naast een toenemende transparantie van gemeente en bestuur, dienen de bestuurders zich open te stellen voor de wensen van haar inwoners. Verder dienen zij regelmatig verantwoording af te leggen over het gevoerde beleid en de dialoog op te zoeken om draagvlak te verkrijgen.

Om de betrokkenheid van de inwoners bij het bestuur te vergroten, wil D66 dat de nieuwe burgemeester gekozen wordt door ons allemaal.

Daadkrachtig onderwijs- en werkgelegenheidsbeleid

Visie

Onderwijs is de beste basis voor een goede toekomst. Voor kinderen, maar ook voor volwassenen kan om- of bijscholing een manier zijn om een betere toekomst voor zichzelf te bereiken. Werken is een manier om deel te nemen aan de maatschappij.

Voor die mensen die niet zelf in staat zijn om werk te vinden moet er de mogelijkheid zijn om een handje te helpen. En als 'normaal' werk niet tot de mogelijkheden behoort, is het zaak om mensen toch op een andere manier zoveel mogelijk te laten participeren en te betrekken bij de maatschappij. Uitgangspunt is dat iedereen aan kan kloppen voor begeleiding; niemand wordt tegen zijn zin afgeschreven. Maar de gemeente eist ook dat inwoners die voor ondersteuning aankloppen (financieel of anders) zich maximaal inzetten om weer op eigen benen te staan.

D66 zet zich in voor:

- het voorkomen van achterstanden in de ontwikkeling van kinderen
- gevarieerd voortgezet onderwijs, zodat een groot deel van de jeugd in de eigen gemeente onderwijs kan genieten en uitval beperkt wordt
- combinatie van functies zoals onderwijs, opvang, sport en huiswerkbegeleiding in zogenaamde kindcentra waardoor ouder meer flexibiliteit krijgen bij de planning van werk en zorg
- werk als basis voor de ontwikkeling van mensen; re-integratie en participatie samen met werkgevers te organiseren
- goede en veilige huisvesting van buitenlandse tijdelijke arbeidskrachten

Bereikbaar onderwijs

De gemeente moet zich blijven inzetten om het mogelijk te houden dat kinderen met een (dreigende) taalachterstand of sociale achterstand de peuterspeelzaal of kinderopvang blijven bezoeken. Deze kinderen zullen in een taalrijke omgeving voorbereid moeten worden op het basisonderwijs.

D66 vindt het belangrijk dat voor alle kinderen (en ouders) binnen een aanvaardbare afstand een goede basisschool beschikbaar is. De komende jaren ligt het in de lijn der verwachting dat er scholen zullen moeten sluiten omdat zij niet meer beschikken over het minimale aantal leerlingen. D66 vindt dat ouders beter betrokken moeten worden bij dergelijke ingrijpende besluiten. Door tijdige en heldere communicatie weten ouders waar ze aan toe zijn en kunnen zij op basis daarvan hun keuzes maken. Daarnaast zijn we er

een voorstander van dat vòòr er scholen moeten sluiten in één van de kleinere kernen van de gemeente, er eerst wordt gekeken naar de mogelijkheden tot fusie met andere basisscholen.

Goed onderwijs in goede huisvesting

Alle schoolgebouwen in de gemeente dienen schoon, heel en veilig te zijn om zo een goede leeromgeving te creëren. Signalen die afgegeven worden door leerlingen, ouders en leerkrachten dienen adequaat opgepakt en verholpen te worden. In het verleden zijn er te vaak klachten geweest over vuile gebouwen of reparaties die te lang op zich lieten wachten.

Daarnaast is ook een gezond binnenklimaat een belangrijk aandachtspunt in schoolgebouwen. Voor zover dat niet is gebeurd, dienen gebouwen

hierop gecontroleerd en zonodig aangepast te worden.

Aansluitend voortgezet onderwijs

D66 ziet graag dat er ook voor de oudere jeugd aanbod wordt gerealiseerd binnen de gemeentegrenzen. Uiteraard geldt daarbij wel dat de behoefte er moet zijn, bijvoorbeeld vanuit het bedrijfsleven. Uitbreiding van het beroepsonderwijs, in de vorm van het ID-college zou daarbij aansluiten. Maar ook een HBO-opleiding op logistiek gebied sluit daar goed bij aan. Daarnaast wil D66 dat het tuinbouwonderwijs terugkeert naar Boskoop. Kwekers en tuinders in Boskoop hebben er baat bij dat er weer een goede vakopleiding op MBO niveau wordt gegeven. D66 wil zich daarvoor, in samenwerking met onderwijsinstellingen, sterk voor maken. Daarbij de rol van de gemeente om te faciliteren en stimuleren in plaats van het initiatief te nemen.

Combineren met werk

Veel ouders werken tegenwoordig allebei. Ouders hebben daarom lang niet altijd meer de mogelijkheid om hun kinderen tussen de middag en direct 's middags na schooltijd op te vangen. D66 is voor de ontwikkeling van zogenaamde kindcentra. Door goede samenwerking tussen school en kinderopvang wordt het mogelijk om binnen een gezamenlijk pedagogisch klimaat een verantwoord “dagarrangement” voor kinderen te ontwikkelen. De kindcentra kennen naast het onderwijs door de leerkrachten, een breed aanbod van activiteiten op het gebied van cultuur en sport, maar ook huiswerkbegeleiding, dat verzorgd wordt door de professionele kinderopvang. Het is de rol van de gemeente deze kindcentra in onze kernen en wijken te stimuleren.

Werk is de basis

Werk is een belangrijke manier om deel te nemen aan de maatschappij. Bovendien nemen mensen daarmee hun leven in eigen hand te nemen en kan men zo voor zichzelf zorgen. Volgens D66 is het uitgangspunt: iedereen aan de slag! Het is niet voor iedereen even gemakkelijk om zelfstandig werk te vinden of te behouden. De gemeente kan, als het echt niet lukt, hierin ondersteunen. Daarbij wordt er gekeken wat de oorzaken zijn dat mensen niet zelfstandig in staat zijn werk te vinden of te behouden. Vervolgens wordt er een aanpak ingezet om die oorzaken weg te nemen. D66 vindt het belangrijk om daarbij ook nadrukkelijk de mogelijkheid van

(bij)scholing in mee te nemen. Scholing biedt, ook voor volwassenen een uitzicht op een betere toekomst. Een diploma biedt betere kansen bij het vinden van werk en het behouden daarvan. Daarbij moet goed gekeken worden wat de vraag is op de arbeidsmarkt, zodat vraag en aanbod op elkaar aansluiten.

Re-integratie

Bij re-integratie gaat het meestal over een kwetsbare groep mensen. Het is aan de gemeente om deze mensen te ondersteunen, waar mogelijk te begeleiden naar de arbeidsmarkt, of tenminste naar een zo zelfstandig mogelijk bestaan. Het beleid draait om het creëren en bieden van kansen voor mensen. Veel mensen in deze groep bezitten geen startkwalificatie of voldoende opleiding om een kans te maken op de arbeidsmarkt. Scholing en opleiding kunnen deze kansen aanzienlijk verbeteren.

Werkgevers zijn bereid om mensen met een beperking of handicap in dienst te nemen. Maatschappelijk ondernemen leeft bij ondernemers. Toch blijkt dat de aanpak op een aantal punten beter kan. Cruciaal daarin is het werken aan vertrouwen en vertrouwdheid. Bovendien moeten werkgevers te allen tijde, ongeacht hoe lang de werknemer al in dienst is, bij de gemeente terug kunnen komen met vragen en problemen.

Als het niet werkt

Natuurlijk zal er altijd een groep mensen zijn die om verschillende redenen niet of slechts beperkt aan het werk kan. Die groep mensen wordt ondersteund door de gemeente. Wel vindt D66 dat ook deze groep mensen zoveel mogelijk worden gestimuleerd om actief deel te nemen aan de maatschappij, voor zover dat mogelijk is. Vrijwilligerswerk levert een waardevolle bijdrage aan de maatschappij en is een goede manier om mensen toch zoveel mogelijk te laten participeren en te voorkomen dat mensen vereenzamen.

We blijven ook in de komende jaren een ruimhartig minimabeleid voeren, ondanks dat de gemeente financieel soms moeilijke keuzes zal moeten maken. De regelingen die binnen het minimabeleid vallen moeten wel meer gericht zijn op de mogelijkheid om in de toekomst zelfstandig, dat wil zeggen zonder de hulp van de gemeente, te kunnen worden. D66 pleit er daarom voor om ook de mogelijkheden van scholing daarin op te nemen. Bijvoorbeeld het halen van een vakdiploma waardoor de kansen op (beter) werk toenemen.

Huisvesting seizoenarbeiders

D66 zet zich in voor het verbeteren van de huisvestingssituatie voor buitenlandse arbeidskrachten in de gemeente. Naast het stimuleren van de ontwikkeling van nieuwe

huisvesting geschikt voor seizoenarbeiders, zal moeten worden ingezet op handhaving van de bouw- en huurwetgeving om misbruik van bestaande panden tegen te gaan.

Degelijke financiën

Visie:

Als het aan D66 ligt, wordt financiën weer een saai onderwerp, maar we zullen ons er in de komende tijd veel mee moeten bezig houden. Verstandig met het beschikbare geld om gaan betekent niet meer uitgeven dan er binnenkomt en voldoende rekening houden met tegenvallers.

In deze tijden van minder inkomsten, moeten we niet gaan kaasschaven, maar keuzes maken! Dat betekent dat de gemeente sommige zaken niet meer voor haar rekening neemt. D66 durft te kiezen, al zullen deze keuzes niet altijd populair zijn.

De fusie zien wij daarbij als kans (nieuwe start, nieuwe inzichten) en niet als bedreiging. Het is daarbij ons streven om de trend te doorbreken dat fusiegemeenten op termijn altijd duurder worden.

D66 zet zich in voor:

- afstoten van zaken die niet tot de kerntaken van de gemeente behoren
- benoemen van één wethouder die verantwoordelijkheid neemt voor de prijs/kwaliteit van de gemeentelijke organisatie én om de efficiencywinst als gevolg van de fusie moet bewaken
- bewaken van wildgroei van loos beleid door politieke scoringsdrang
- vernieuwen van het subsidiebeleid; eigen verantwoordelijkheid als uitgangspunt
- degelijk begroten van groot onderhoud (aan wegen, bruggen, e.d.)
- geen “melkkoeien” creëren, zoals parkeertarieven en OZB, om zo de begroting rond te krijgen
- ruimte creëren voor het opvangen van tegenvallers en investeringen in kerntaken
- slim investeren: alleen investeren in (grootschalige) projecten wanneer dit ook particuliere investeringen uitlokt

Voorziene en onvoorziene tegenvallers

Vaak genoeg gebeurt het dat overheden, waaronder gemeenten, meer geld uitgeven dan dat er binnen komt. Onvoorziene tegenvallers en noodzakelijk onderhoud zorgen ervoor dat begrotingen worden overschreden. D66 wil in deze tijden van crisis en bezuinigingen dat de overheid haar financiën op orde heeft, hetgeen dus ook geldt voor onze nieuwe gemeente Alphen aan den Rijn.

D66 wil leren uit het verleden. Welke posten zorgden voor onvoorziene overschrijdingen? Denk aan het grondbeleid, ICT, megalomane bouwplannen e.d. Deze risico's kun je in kaart brengen om daar een “stroppenpot” op af te stemmen. Zo is de noodzaak om steeds ad hoc gaten te vullen verdwenen.

Daarnaast moet noodzakelijk onderhoud binnen de gemeente expliciet worden opgenomen in

toekomstige begrotingen, waardoor een beter beeld hiervan ontstaat en dit niet steeds uit de ‘algemene reserve’ moet komen. Voor de Meerjarige OnderhoudsPlannen moet uiteraard realistisch worden begroot, om onaangename verrassingen in de toekomst te voorkomen.

Keuzes maken

De bovenstaande maatregelen zorgen ervoor dat er minder budget zal zijn voor de gemeentelijke taken, temeer ook omdat de landelijk overheid bezuinigingen doorvoert richting de gemeenten. Dit zorgt ervoor dat we niet alles meer kunnen blijven doen wat we in het verleden gedaan hebben. D66 kiest ervoor om in dit geval niet alle gemeentelijke dienstverlening en beleid te blijven voortzetten met minder geld, maar om duidelijke keuzes te maken in wat er wel wordt gedaan en

wat niet.

Duidelijke keuzes zorgen ervoor dat we binnen de beperkte begroting een *ambitieuze* plan kunnen realiseren, waarbij kritisch gekeken wordt naar wat nu echt de kerntaken van de gemeente zijn en er gebouwd kan worden aan een sterk Alphen aan den Rijn met vitale kernen.

Eigen kracht of subsidie

Als het aankomt op bezuinigingen wil D66 in de eerste plaats kijken naar het subsidiebeleid binnen de gemeente. Door duidelijk in kaart te brengen waar dit geld nu daadwerkelijk aan uitgegeven wordt, komt er meer inzicht en kunnen er keuzes gemaakt worden welke subsidieposten niet meer behoren tot de kernactiviteiten of te weinig resultaat hebben opgeleverd in het verleden. Het subsidiebeleid wordt hiermee teruggebracht naar de basis, waarbij vooral oog zal zijn voor de zwakkere in onze samenleving en het verbeteren van onze leefomgeving.

Slim investeren

Voor eenmalige projecten en investeringen geldt dat er een apart budget zal worden vastgesteld en keuzes met prioriteiten gemaakt worden binnen het budget op basis van relevantie en belang voor de inwoners van onze gemeente. Denk hierbij aan dure projecten zoals de Maximabrug en grote bypass in Alphen aan den Rijn, een rondweg om het centrum van Boskoop en een tunnel onder het kruispunt van Hazerswoude-Dorp door. Hierbij zal ook gekeken worden naar financiële partners, waaronder andere overheden, fondsen van Gemeenschappelijke Regelingen, en ook ondernemers en burgers uit de gemeente zelf. Wanneer er verschillende partijen bereid zijn te investeren in een project, wordt het project sneller beschouwd als belangrijk. Daarmee is de kans groter dat een dergelijk project ook echt binnen het budget is uit te voeren. Dit betekent dus ook dat zonder initiatieven van inwoners en ondernemers sommige projecten zullen blijven liggen.

D66 vindt het belangrijk om contact met de inwoners te blijven zoeken, initiatieven te ondersteunen en te rekenen op de participatie van burgers en ondernemers om te investeren in onze gemeente.

Fusie als kans

De fusie tussen de gemeenten Alphen aan den Rijn, Boskoop en Rijnwoude kan gezien worden

als lastig: huidige werkwijzen en takenpakketten zullen opnieuw bekeken moeten worden. De nieuwe gemeente biedt echter ook kansen om de huidige structuur van de gemeentelijke overheid eens goed onder de loep te nemen en te kijken waar overheidsdiensten efficiënter kunnen worden uitgevoerd. Hierbij kunnen ook de nieuwe taken worden meegenomen die overkomen van het rijk, waaronder de WMO, de Jeugdzorg en de arbeidsparticipatie, wat ons een voordeel biedt t.o.v. andere gemeenten; zij zullen deze taken moeten integreren in hun bestaande structuur. Al met al biedt de fusie mogelijkheden om het gemeentelijke apparaat beter te kunnen vormgeven.

Schaalvergroting leidt niet altijd tot besparing

De aanname dat een fusie een efficiëntere, dus goedkopere, organisatie oplevert is inmiddels wel onderuit gehaald. Recent onderzoek van de Rijksuniversiteit Groningen toont aan dat gefuseerde gemeenten na enkele jaren 10-20% duurder zijn! De kosten van de dienstverlening nemen toe én de bureaucratie neemt ook toe. Dit wil D66 niet accepteren en wij willen er voor waken dat dit ook in onze gemeente gebeurt. Er ligt dus een behoorlijke uitdaging wanneer we als fusiegemeente met ruim 100.000 inwoners toch efficiencywinst willen behalen. Daarom wil D66 één wethouder verantwoordelijk maken voor een efficiënte en effectieve gemeentelijke organisatie.

Bezuinigingen versus lastenverzwaringen

De belangrijkste maatregelen die D66 de komende tijd wil nemen om te komen tot degelijke financiën van de nieuwe gemeente Alphen aan den Rijn, zijn gericht op het terugdringen van de uitgaven van de gemeente. Dit betekent dus dat D66 wil voorkomen dat er meer belasting en andere lastenverzwaringen doorgevoerd worden naar burgers en ondernemers die het in deze crisistijden al moeilijk genoeg hebben om het hoofd boven water te houden. Het is gemakkelijk voor een gemeente om de hand op te houden bij de inwoners, maar D66 kiest ervoor de moeilijke weg te bewandelen door zo goed mogelijk keuzes te maken binnen de begroting en daarnaast te rekenen op meer initiatieven en financiële ondersteuning van burgers en ondernemers voor speciale projecten om onze gemeente sterker en vitaler te maken voor al haar inwoners.

Duidelijk leefbaarheids- en veiligheidsbeleid

Visie:

D66 ziet de inwoner van een wijk of kern als de belangrijkste speler als het gaat om de leefbaarheid van zijn omgeving. De rol van de overheid is vooral faciliterend en stimulerend, het initiatief ligt bij de burgers. In geval dat de veiligheid of leefbaarheid in geding is zal de gemeente handhavend optreden.

Verder heeft de gemeente namens haar burgers een belangrijke rol in beïnvloeden, aansturen en coördineren van ontwikkelingen en contacten met andere partijen (overheden en anders), om zo op te komen voor de leefbaarheid van alle dorpen en wijken.

D66 zet zich in voor:

- stimuleren van grotere betrokkenheid burgers bij hun directe omgeving
- ontwikkelen van actief burgerschap
- bevorderen van sociale samenhang en veiligheidsgevoel
- faciliteren en stimuleren van “goed gedrag”
- faciliteren en sponsoren van burens-/buurtactiviteiten
- inzet van Boa's (Bijzondere Opsporings Ambtenaren) op zaken die direct leefbaarheid en veiligheid bevorderen
- meer kennis van en toezicht op bouw, milieu en “integrale veiligheid”
- meer “echte” participatie van burgers op hun directe leefomgeving
- minder bepalende invloed van professionele organisaties op vrijwilligerszaken

Sociale veiligheid

D66 vindt dat de burger zelf verantwoordelijkheid draagt voor de leefbaarheid en veiligheid in zijn directe omgeving. De overheid kan niet alles organiseren en voorkomen, maar burgers kunnen daar zelf een belangrijke bijdrage aan leveren. Sociale samenhang ontstaat door je buurt en je burens te kennen. Vanuit die positie is het veel gemakkelijker om zaken te organiseren, elkaar te helpen en ondersteunen en elkaar aan te spreken op ongewenst gedrag. Wanneer de sociale samenhang in buurten toeneemt, neemt ook de sociale veiligheid in de buurt toe. Wanneer door burgers hierin initiatieven worden ondernomen, dan dient de gemeente desgevraagd voortvarend mee te helpen met raad en daad, met eventuele vergunningen en beschikbaar stellen van kleine faciliteiten (bijv. afzettingen). En er dient op bescheiden schaal een budget

beschikbaar te zijn om aan goede ideeën een kleine sponsoring te kunnen geven.

Handhaving

Daar waar onderling contact niet voldoende werkt kunnen anderen soms een handje helpen, zonder dat er gelijk met politie gedreigd wordt. Denk hierbij aan huismeesters, buurtbemiddeling, gebiedsbeheerders, gemeentelijke Boa's etc. Mocht er dan nog geen oplossing gevonden worden, dan is het tijd om de politie in te schakelen. Ook hier is kennis van de omgeving noodzakelijk. De wijkagent is dan het eerste aanspreekpunt. Daarbij is het blauw op straat altijd de laatste schakel in de veiligheidsketen. Politie kan niet altijd overal aanwezig zijn. Ook is meer politie

vaak geen antwoord op meer veiligheidsgevoel: hoewel de criminaliteitscijfers objectief gezien vaak dalen of stabiel blijven, voelt men zich toch steeds onveilig.

Problemen en oplossingen

Als het om problemen qua leefbaarheid gaat, zijn er geen eenvoudige oplossingen. Te vaak wordt ingezet op repressie (boetes) zonder naar de oorzaak te kijken. En het uitvoeren van regeltjes omdat ze er nu eenmaal zijn, levert ook veel onbegrip bij de inwoners op. Zo is bijvoorbeeld hondenpoep is al jaren een topper in de ergernissen top-10. Het beleid om Boa's in te zetten om te bekeuren leidde natuurlijk tot niets (aangezien de honden zich niet op heterdaad lieten betrappen). Gevolg: hondenpoepprobleem is niet opgelost, maar de baasjes voelen zich wel opgejaagd. Een echte oplossing zou uitgaan van meer faciliteren, zoals speciale vuilnisbakken op veelgebruikte uitlaatplekken. En een campagne waarin het niet opruimen van hondenpoep duidelijk als asociaal wordt neergezet. Onze insteek is dat handhaven gekoppeld moet zijn aan het op te lossen probleem.

Ongrijpbare risico's

Op sommige risico's heb je als burger weinig grip. Denk aan georganiseerde misdaad, maar ook aan voedselveiligheid, verspreiding van ziektes, veiligheid van gebouwen en risico's van bedrijven met gevaarlijke stoffen. Voor veel van deze risico's zijn landelijke of gemeente-overstijgende autoriteiten aan de slag, zoals de Nationale Politie, de Voedsel en Warenautoriteit en de Inspectie voor de Gezondheidszorg. Maar op het gebied van bouwtoezicht, de "integrale veiligheid" (waaronder ook de risico's van bedrijven met gevaarlijke stoffen) en toezicht op milieuzaken ligt de verantwoordelijkheid bij de

gemeente.

Een belangrijke taak, omdat een burger de kennis en inzicht niet heeft om hiervan de risico's goed in te schatten. Men moet kunnen vertrouwen op de controle van de lokale overheid.

D66 wil dat toezicht op deze gebieden juist versterkt wordt, zowel qua aantal controles als de kennis van de mensen die het moeten uitvoeren. Niet een sexy onderwerp, wel belangrijk!

Verantwoordelijk voor je buurt

Meedoen en meedenken over je directe omgeving is een belangrijke manier om inwoners betrokken te houden.

In Alphen kennen we de groenvakvrijwilligers, waarbij buurtbewoners een bloembak of plantvak 'adopter'en. Dit werkt over het algemeen erg goed: de kosten van het onderhoud gaan daardoor omlaag, de kwaliteit van het groen gaat omhoog net als de betrokkenheid bij de eigen straat. D66 zou dit initiatief nog wel iets verder willen doorvoeren, met meer keuzevrijheid voor de vrijwilligers en ook indien gewenst ook inzetten bij andere zaken dan groen.

Het herinrichten van de wijk is ook een moment waarop participatie belangrijk is. Dat levert nu vaak teleurstellingen op, aangezien niet op voorhand wordt aangegeven over welke zaken wel en niet kan worden meebeslist. Een bewonersavond organiseren met een werkgroepje van toevallig aanwezige bewoners is daarvoor niet voldoende. Het nieuw op te zetten wijk- en kernenbeleid is daarvoor het aangewezen middel. Daarbij kan overigens goed gebruik gemaakt worden van digitale middelen (website, facebook, twitter, etc.)

Vrijwilligers

Een ander vlak waarin burgers elkaar ontmoeten zijn buurt- en clubhuizen. Daarin zouden hoofdgebruikers van de zogenaamde MFA's (Multi Functionele Accommodaties) zelf meer zeggenschap moeten hebben over het runnen en inrichten van deze accommodaties.

Overprofessionalisering zorgt voor een afwachtende en niet-betrokken houding van vrijwilligersorganisaties. Laat de vrijwilligers zelf hun ding doen en help wanneer daar om gevraagd wordt, niet andersom.

Demografische effecten

De vergrijzing begint nu voelbare effecten te hebben. Vooral kleinere dorpen merken dit in de (dreigende) sluiting van scholen, het moeizaam draaiende houden van jeugdteams bij

sportverenigingen, etc.

Daarbij komt ook dat er gemiddeld steeds minder mensen in een woning wonen en er in veel dorpen nauwelijks woningen gebouwd worden, het gevolg is dat de inwonersaantallen in de verschillende kernen langzaam terugloopt of terug dreigt te gaan lopen.

Noodzakelijk is dat er in de kernen woningen beschikbaar komen voor jonge gezinnen en voor starters. Hierdoor kunnen jongeren behouden blijven voor de dorpen. In het huidige Rijnwoude en Boskoop zal het aantal 75-plussers de komende 16 jaar verdubbelen. Voor de leefbaarheid is het belangrijk dat de jongeren behouden blijven voor de kernen.

Als gemeente heb je maar beperkte invloed, maar deze moet je maximaal inzetten om de dorpen leefbaar te houden. Van belang is het om burgers

en organisaties te betrekken bij het ontwikkelen van een visie op toekomst van de kernen. In de verschillende kernen zijn hier al goede ervaringen mee opgedaan, zoals de dorpsvisies voor Zwammerdam en Aarlanderveen en het project Vitale Kernen in Rijnwoude.

Maar deze ontwikkelingen worden ook gevoeld in grotere kernen als Boskoop en Alphen. Ook daar is een gebrek aan seniorenwoningen en lange wachttijden voor jongeren die een huurwoning zoeken.

Waarbij door allerlei oorzaken de geplande nieuwbouw stopt, juist voor deze doelgroep. D66 wil een gemeentebestuur die zowel in goede en slechte economische tijden daadkrachtig handelt en maximaal invloed uitoefent op lokale ontwikkelingen.